

Sygn. akt IV U 472/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 marca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	sekr. sądowy Monika Świątek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 marca 2018 r. w S.

odwołania S. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 21 kwietnia 2017 r. Nr (...) oraz od decyzji

z dnia 25 kwietnia 2017 r. Nr (...)

w sprawie S. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o wysokość kapitału początkowego i wysokość emerytury

I. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 21 kwietnia 2017 roku w ten sposób, że ustala, iż wysokość kapitału początkowego S. D. przy uwzględnieniu okresu zatrudnienia w Kółku Rolniczym w P. od 23 maja 1969 roku do 26 lutego 1973 roku, na dzień 01 stycznia 1999 roku wynosi 34.518,44 zł (słownie: trzydzieści cztery tysiące pięćset osiemnaście złotych i czterdzieści cztery grosze);

II. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 25 kwietnia 2017 roku i ustala, że wysokość emerytury S. D. na dzień 01 marca 2017 roku wynosi 692,98 zł (słownie: sześćset dziewięćdziesiąt dwa złote i dziewięćdziesiąt osiem groszy) brutto miesięcznie.

Sygn. akt: IV U 472/17 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 21 kwietnia 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił S. D. prawa do ponownego ustalenia wysokości kapitału początkowego z uwzględnieniem okresu zatrudnienia od 22 maja 1969r. do 26 lutego 1973r. wskazując, że okres tego zatrudnienia nie został wystarczająco udowodniony (decyzja z 21 kwietnia 2017r. k.38 akt o ustalenie kapitału początkowego).

Następnie decyzją z 25 kwietnia 2017r. organ rentowy odmówił S. D. prawa do przeliczenia emerytury podnosząc, że wysokość emerytury ubezpieczonego została obliczona w oparciu o art.26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu

Ubezpieczeń Społecznych i wobec tego, że wysokość kapitału początkowego nie uległa zmianie, brak jest podstaw do przeliczenia emerytury (decyzja z 25 kwietnia 2017r. k.44 akt emerytalnych).

Odwołania od obu w/w decyzji złożył S. D. wnosząc o ich zmianę i ustalenie wysokości kapitału początkowego, a następnie wysokości emerytury z uwzględnieniem okresu zatrudnienia w Kółku Rolniczym w P. od 22 maja 1969r. do 26 lutego 1973r. wskazując, że na potrzeby zatrudnienia w tym Kółku ukończył kurs prawa jazdy, a następnie kurs usług chemizacji. Fakt tego zatrudnienia starał się udowodnić dokumentami, ale poszukiwania w archiwach nie dały rezultatu, dlatego przedstawił dowody z zeznań świadków, jednakże organ rentowy ich nie uwzględnił. Odwołania ubezpieczonego zostały zarejestrowane pod sygnaturami akt IV U 472/17 i IV U 473/17, a postanowieniem z 17 listopada 2017r. Sąd na podstawie art.219 kpc połączył obie sprawy do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygnaturą akt IV U 472/17 (odwołania k.1-2 i 27-28 akt sprawy oraz postanowienie o połączeniu spraw k.35 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie przywołując argumentację przedstawioną w zaskarżonych decyzjach (odpowiedzi organu rentowego na odwołania k.3-4 i 29-30 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 26 stycznia 2016r. wpłynął do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. wniosek S. D. urodzonego w dniu (...) o emeryturę (wniosek o emeryturę k.1 akt emerytalnych). Rozpoznając ten wniosek organ rentowy w dniu 29 lutego 2016r. wydał decyzję, w której ustalił wysokość kapitału początkowego ubezpieczonego na dzień 1 stycznia 1999r. na kwotę 21 848,86 złotych. Do wyliczenia kapitału początkowego organ rentowy przyjął okresy składkowe w wymiarze 3 lata, 3 miesiące i 23 dni, na które składają się okresy zatrudnienia ubezpieczonego w Szkole Podstawowej w P. na stanowisku palacza CO (decyzja o ustaleniu kapitału początkowego z 29 lutego 2016r. k.35-37 akt o ustalenie kapitału początkowego oraz świadectwa pracy i zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu k.3-14 akt o ustalenie kapitału początkowego).

W oparciu o powyższą decyzję z 29 lutego 2016r., w dniu 3 marca 2016r. organ rentowy wydał decyzję, w której na podstawie art.24 ust.1b ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przyznał ubezpieczonemu od 15 lutego 2016r. emeryturę i jednocześnie w oparciu o art.26 ustawy ustalił jej wysokość na kwotę 491,28 złotych brutto, a po waloryzacji od 1 marca 2016r. na kwotę 492,46 złotych brutto miesięcznie (decyzja z 3 marca 2016r. o przyznaniu emerytury k.31-32 akt emerytalnych).

W dniu 24 marca 2017r. wpłynął do organu rentowego wniosek ubezpieczonego o ponowne ustalenie wysokości emerytury, po uprzednim przeliczeniu kapitału początkowego, z uwzględnieniem okresu zatrudnienia w Kółku Rolniczym w P. od 22 maja 1969r. do 26 lutego 1973r. w oparciu o przedłożone zeznania świadków oraz dowody z dokumentów wskazujące na datę uzyskania prawa jazdy kategorii T – w dniu 22 maja 1969r. oraz na datę przejścia ciągnika marki U. będącego na stanie Kółka - w dniu 26 lutego 1973r. w tzw. grupowe użytkowanie z ubezpieczonym jako przedstawicielem grupy i uznanie w/w daty jako daty początkowej i końcowej zatrudnienia ubezpieczonego w w/w kółku rolniczym (wniosek z 24 marca 2017r. o ponowne ustalenie wysokości emerytury wraz z załącznikami k.37-42 akt emerytalnych oraz oświadczenie ubezpieczonego, zeznania świadków i dokumentacja na okoliczność początku i końca zatrudnienia w Kółku Rolniczym w P. k.10-17 akt emerytalnych).

Po rozpoznaniu powyższego wniosku zaskarżonymi decyzjami z 21 kwietnia 2017r. i 25 kwietnia 2017r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu ponownego ustalenia wysokości kapitału początkowego oraz prawa do przeliczenia emerytury wskazując na niedostateczne dowody na okoliczność zatrudnienia w Kółku Rolniczym w P. (zaskarżonej decyzje - k.38 akt o ustalenie kapitału początkowego i k.44 akt emerytalnych).

Ubezpieczony S. D. urodził się w dniu (...) w P. powiat (...). Po ukończeniu szkoły podstawowej, w okresie od 2 listopada 1964r. do 31 października 1966r. ubezpieczony uczęszczał do Szkoły Przesposobienia Rolniczego w P. (świadectwo ukończenia tej szkoły z 31 października 1966r. k.14 akt emerytalnych). Jednocześnie w okresie do 15 kwietnia 1966r. do 21 maja 1969r. ubezpieczony pracował w gospodarstwie rolnym rodziców S. i W. małż. D. (pismo Kasy Rolniczego

Ubezpieczenia Społecznego z 23 lutego 2016r. wskazujące okresy pracy i podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników k.36 akt emerytalnych).

W dniu 22 maja 1969r. ubezpieczony uzyskał uprawnienia do kierowania ciągnikami rolniczymi – prawo jazdy kat. T (dokument prawa jazdy k.15 akt emerytalnych). Od 23 maja 1969r. ubezpieczony został zatrudniony na podstawie umowy o pracę w Kółku Rolniczym w P. na stanowisku traktorzysty w pełnym wymiarze czasu pracy. Wynagrodzenie ubezpieczonego określone było stawką godzinową, zróżnicowaną w zależności od rodzaju prac – prace polowe, transport, opryski, prace przy remoncie ciągnika i innych sprzętów rolniczych. Bezpośrednim przełożonym ubezpieczonego był dyspozytor S. J., później osoba o nazwisku K., a następnie M. D.. Ubezpieczony rozpoczął pracę o wskazanej przez dyspozytora godzinie, nie później niż godzinie 8, ale także o 4 rano np. w okresie wykoppek. Pracę wykonywał przez 8 godzin dziennie oraz ponad ustawową normę czasu pracy w okresie żniw i innych nasilonych prac polowych. Dyspozytor prowadził karty pracy każdego traktorzysty i w oparciu o te karty księgowa K. o nazwisku C. (już nie żyjąca) naliczała i wypłacała traktorzystom, w tym ubezpieczonemu wynagrodzenie. W okresie zatrudnienia w Kółku Rolniczym w P. ubezpieczony ukończył kurs ochrony roślin zorganizowany przez Państwowy Ośrodek (...) w Ł. (zaświadczenie o ukończeniu kursu z 26 marca 1970r.). Kółko Rolnicze w P. świadczyło usługi polowe i transportowe na rzecz okolicznych rolników i podmiotów uspołecznionych. Ubezpieczony po zgłoszeniu przez rolników zapotrzebowania na usługi polowe był kierowany przez dyspozytora do prac polowych przy oraniu, zasiewach, żniwach, wykopkach, opryskach, kultywacji. W okresach jesienno-zimowych ubezpieczony wykonywał prace naprawcze sprzętu w ramach warsztatu K.. Wiosną 1971r. na zlecenie Powiatowego Inspektoratu (...) Melioracji w Ł. ubezpieczony został skierowany przez pracodawcę do prac melioracyjnych w obrębie łąk doliny L.. Ponadto ubezpieczony był kierowany do prac transportowych przy budowie drogi w miejscowości Ż. w okolicach M.. Kółko Rolnicze w P. zatrudniało średnio 7 traktorzystów i miało na stanie określoną liczbę ciągników. Pod koniec 10-letniego okresu amortyzacji sprzętu Kółko Rolnicze w P. przekazywało stare ciągniki w tzw. grupowe użytkowanie, co polegało na przekazaniu ciągnika określonym osobom, które zobowiązywały się do spłaty amortyzacji. W dniu 26 lutego 1973r. ubezpieczony wraz z innymi rolnikiem J. M., przejął jako tzw. osoba odpowiedzialna za grupę, w tzw. grupowe użytkowanie ciągnik marki U. (...), rok produkcji 1965 – będący dotychczas na stanie Kółka Rolniczego w P.. Po 2,5 roku od przejęcia w/w ciągnika w tzw. grupowe użytkowanie ,tj. w dniu 28 sierpnia 1975r., po upływie okresu amortyzacji ciągnika i wniesieniu wynikających z tego tytułu opłat, ubezpieczony przejął przedmiotowy ciągnik z tzw. grupowego użytkowania na własność (protokół przekazania ciągnika z grupowego użytkowania na własność z 28 sierpnia 1975r. k.16 akt emerytalnych). Od dnia przejęcia w/w ciągnika w tzw. grupowe użytkowanie ,tj. od 26 lutego 1973r. ubezpieczony zakończył pracę w Kółku Rolniczym w P.. Ubezpieczony złożył pisemne oświadczenie o rozwiązaniu umowy na ręce księgowej Kółka Rolniczego w P., o zakończeniu pracy poinformował również dyspozytora i od wskazanej daty nie stawiał się do pracy. Przejęty w grupowe użytkowanie ciągnik pozwalał ubezpieczonemu na wykonywanie prac ciągnikiem we własnym gospodarstwie rolnym oraz u innych osób rolników. W pewien czas po przejęciu przez ubezpieczonego ciągnika w tzw. grupowe użytkowanie, Kółko Rolnicze w P. weszło w skład Spółdzielni Kółek Rolniczych w O. (zeznania świadków: J. O., S. U., J. R., T. H., W. J., W. H., B. H., T. D. – k.36v-38 akt sprawy, Z. J. i M. D. k.60v-61v akt sprawy oraz zeznania ubezpieczonego k.35v-36 i 61v-62 akt sprawy). Ubezpieczony nabył prawo własności nieruchomości rolnych w drodze tzw. uwłaszczenia z dniem 4 listopada 1971r. (akt własności ziemi k.27 akt emerytalnych KRUS).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie S. D. podlegało uwzględnieniu.

W ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy dał podstawy do ponownego ustalenia wysokości kapitału początkowego ubezpieczonego z uwzględnieniem okresu jego zatrudnienia w Kółku Rolniczym w P. od 23 maja 1969r. do 26 lutego 1973r. i w konsekwencji do przeliczenia wysokości emerytury ubezpieczonego w oparciu o ponownie ustalony kapitał początkowy od 1 marca 2017r., od miesiąca, w którym ubezpieczony wystąpił z wnioskiem o takie przeliczenie (wniosek z 24 marca 2017r. k.37 emerytalnych).

Zgodnie z art.174 ust.2 pkt 1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015r., poz.748 ze zm.), zwanej dalej ustawą emerytalną, przy ustaleniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy, a zatem przed dniem 1 stycznia 1999r., okresy składkowe, o których mowa w art.6 ustawy. Z kolei przepis art.6 ust.2 pkt 1 lit.a stanowi, że za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991r. okresy zatrudnienia po ukończeniu 15 lat życia na obszarze Państwa Polskiego - w wymiarze nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy, jeżeli w tych okresach pracownik pobierał wynagrodzenie lub zasiłki z ubezpieczenia społecznego: chorobowy, macierzyński lub opiekuńczy albo rentę chorobową.

W niniejszej sprawie ubezpieczony podnosił, że do okresów zatrudnienia zaliczanych do okresów składkowych należy zaliczyć okres jego zatrudnienia w Kółku Rolniczym w P. od 22 maja 1969r. do 26 lutego 1973r. na stanowisku traktorzysty w pełnym wymiarze czasu pracy. Na okoliczność tego zatrudnienia ubezpieczony nie przedstawił dokumentów wprost potwierdzających fakt takiego zatrudnienia (umowy o pracę, świadectwa pracy, zaświadczenia o zatrudnieniu, legitymacji ubezpieczeniowej). Zaoferował jednak dowody w postaci zeznań świadków, tak mieszkańców wsi P., jak też osób związanych z w/w K. funkcją prezesa – Z. J. i umową o pracę – M. D. i wreszcie dowody z dokumentów pośrednio potwierdzające przedmiotowe zatrudnienie w postaci dokumentu prawa jazdy na okoliczność daty uzyskania uprawnień do kierowania ciągnikiem oraz protokołu przekazania ciągnika z grupowego użytkowania na własność z 28 sierpnia 1975r., które to dokumenty w całości okoliczności sprawy potwierdzają zatrudnienie ubezpieczonego na stanowisku traktorzysty, a także dają podstawy do ustalenia granic czasowych zatrudnienia ubezpieczonego. Ubezpieczony wskazywał, że początek jego zatrudnienia przypadł na datę uzyskania uprawnień do kierowania ciągnikami, tj. na dzień 22 maja 1969r., podnosząc, że posiadanie tych uprawnień było warunkiem koniecznym jego zatrudnienia w K., a ponadto, że gdyby nie to zatrudnienie nie uzyskałby w tym okresie takich uprawnień, gdyż jego rodzice, którzy w tym czasie prowadzili gospodarstwo rolne i w którym on również pracował, nie posiadali ciągnika, a zatem gdyby nie zatrudnienie nie miały przesłanek i motywacji do uzyskania uprawnień do kierowania ciągnikiem w tym właśnie momencie. Sąd dał wiarę takim twierdzeniom ubezpieczonego, gdyż są one logiczne i zgodne z doświadczeniem życiowym i za początek zatrudnienia ubezpieczonego przyjął dzień 23 maja 1969r., tj. dzień po uzyskaniu przez ubezpieczonego prawa jazdy kategorii T. Zauważyć przy tym należy, że ubezpieczony już we wniosku o emeryturę wśród okresów zatrudnienia wskazał na okres pracy w Kółku Rolniczym w P. od 23 maja 1969r. do 26 lutego 1973r. (wniosek k.5 akt emerytalnych). Jeżeli chodzi o sam fakt zatrudnienia ubezpieczonego w Kółku Rolniczym w P., to w ocenie Sądu nie budzi on wątpliwości. Okoliczność zatrudnienia ubezpieczonego znajduje bowiem potwierdzenie w zeznaniach szeregu świadków – starszych (...), którzy zgodnie wskazywali, że kiedy w przeszłości zaistniała potrzeba wykonania prac polowych na ich nieruchomościach, zgłaszali takie zapotrzebowanie do Kółka Rolniczego w P. i wtedy traktorzystą, który z ramienia Kółka, wykonywał na ich rzecz prace był niejednokrotnie ubezpieczony (zeznania świadków k.36v-38 akt sprawy). W ocenie Sądu wiarygodność zeznań świadków – (...) nie budzi wątpliwości. Są one spójne i logiczne, składane były spontanicznie i są szczerze. O ile jednak mieszkańcy wsi potwierdzili fakt zatrudnienia ubezpieczonego w Kółku Rolniczym w P., to ich wiedza i spostrzeżenia nie obejmowały już zasad zatrudnienia ubezpieczonego w tymże K.. W tym zakresie stosownej wiedzy dostarczyli jednak świadkowie – Z. J. prezes przedmiotowego K. pełniący swoją funkcję w latach 70-tych XX wieku oraz M. D. zatrudniony w w/w kółku na stanowisku dyspozytora w okresie od 3 stycznia 1966r. do 31 stycznia 1973r. (zeznania k.60v-61v akt sprawy). Świadczy oprócz tego, że potwierdzili fakt zatrudnienia ubezpieczonego wskazali, że było to zatrudnienie na podstawie umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, za wynagrodzeniem określonym w stawce godzinowej, uzależnionej od rodzaju wykonywanych prac. Fakt zatrudnienia ubezpieczonego na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy znajduje swego rodzaju potwierdzenie również w tym, że M. D. zatrudniony na stanowisku dyspozytora, będącego przełożonym traktorzystów, sam był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, co potwierdza jego świadectwo pracy okazane na rozprawie (adnotacja k.61 akt sprawy). Zeznania tego świadka są również istotne z punktu widzenia daty końcowej zatrudnienia ubezpieczonego. Otóż ubezpieczony jako datę końcową zatrudnienia w Kółku Rolniczym w P. wskazywał dzień 26 lutego 1973r., kiedy to przejął jeden z ciągników K. w tzw. grupowe użytkowanie, a którą to datę przywołuje późniejszy (z 28 sierpnia 1975r.) protokół przekazania tegoż ciągnika z grupowego użytkowania na własność ubezpieczonego

(vide: protokół k.16 akt emerytalnych). Takie twierdzenie ubezpieczonego co do zakończenia pracy w K. znajduje potwierdzenie w zeznaniach w/w świadka M. D., który był zatrudniony w K. do 31 stycznia 1973r. i jak zeznał, kiedy odchodził z pracy ubezpieczony jeszcze pozostawał w zatrudnieniu (zeznania k.61-61v akt sprawy). Wskazany świadek potwierdził również zasady wynagradzania ubezpieczonego – wg stawki godzinowej – różnej w zależności od rodzaju prac. Co do daty zakończenia pracy ubezpieczony podniósł dodatkowo, że z chwilą uzyskania ciągnika w posiadanie w ramach tzw. grupowego użytkowania uzyskał sprzęt potrzebny do pracy we własnym gospodarstwie rolnym i w związku z tym zrezygnował z dalszej pracy w K.. W ocenie Sądu takie twierdzenie ubezpieczonego jest logiczne i zgodne z doświadczeniem życiowym.

Reasumując Sąd uznał, że okres zatrudnienia ubezpieczonego w Kółku Rolniczym w P. od 23 maja 1969r. do 26 lutego 1973r. podlega zaliczeniu do ustalenia wartości kapitału początkowego, a ustalony na nowo kapitał początkowy daje przesłankę do przeliczenia emerytury ubezpieczonego od 1 marca 2017r. Mając to na uwadze Sąd na podstawie art.477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję z 21 kwietnia 2017r. i ustalił, że wysokość kapitału początkowego ubezpieczonego na dzień 1 stycznia 1999r. wynosi 34 518,44 złotych, a następnie zmienił zaskarżoną decyzję z 25 kwietnia 2017r. i ustalił, że emerytura ubezpieczonego na dzień 1 marca 2017r. (po uwzględnieniu waloryzacji) wynosi 692,98 złotych brutto miesięcznie. W zakresie ustalonych kwot kapitału początkowego i emerytury ubezpieczonego Sąd posiłkował się wyliczeniami organu rentowego przedstawionymi w piśmie z 21 lutego 2018r. (k.68 akt sprawy).